

Udenrigspolitisk Redegørelse 2022

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel)

Forelæggelsesnotat

Udenrigspolitisk Redegørelse for 2022 er en status over Naalakkersuisuts indsats på centrale områder i løbet af det sidste år, samt perspektiver for udviklingen i den nærmeste fremtid.

I denne tid er vi været vidner til, hvordan en brutal og uacceptabel gerning, ifm. krigen i Europa, kan påvirke og give aftryk globalt, med betydelige konsekvenser for vores hverdag. Naalakkersuisut og Inatsisartut har sammen med en stor del af det internationale samfund og særligt vore allierede, vedtaget en række indgribende sanktioner mod Rusland.

Udviklingen i Ukraine, og ikke mindst COVID-19 pandemien som har ramt verdens lande inklusive vort eget, understreger netop hvor afgørende internationalt samarbejde og kontakter er. Her er de grønlandske repræsentationer i udlandet et vigtig led i dette arbejde.

Konsekvenserne af Ruslands invasion, har også sat sine spor i det arktiske samarbejde. For første gang i Arktisk Råds historie, blev Rådets arbejde sat på pause i foråret. Et samarbejde som normalt i høj grad bidrager og er til fordel for os, befolkninger i andre regioner og ikke mindst for oprindelige folk i Arktis.

Vi fortsætter med at prioritere, at Arktisk Råd skal bestå på længere sigt. Vi der rent faktisk lever i Arktis ser ikke noget alternativ til det konstruktive samarbejde, der har foregået gennem 25 år. Vi har nu foretaget en begrænset genoptagelse af aktiviteterne uden russisk deltagelse som et første skridt mod fortsat arktisk samarbejde.

I januar 2022 blev forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem Storbritannien og Grønland politisk skudt i gang. Det er i Grønlands interesse, at en kommende frihandelsaftale sikrer fortsættelse af gældende principper for handel fra før Brexit mellem Storbritannien og Grønland. Første formelle forhandlingsrunde fandt sted i London i marts 2022, hvor anden forhandlingsrunde fandt sted i Nuuk 10.-13. maj 2022. Der er løbende samtaler og ligeledes udveksling af tekster undervejs i mellem møderne. Sidste møde var et virtuelt møde her i oktober. Der er fremgang, men vi skal også forstå, at handelsforhandlinger er komplekse processer, der tager tid.

Naalakkersuisut underskrev i efteråret 2021 en aftale med USA's internationale udviklingsorganisation USAID (United States Agency for International Development), der afsætter 10 mio. USD til civile projekter i Grønland over de næste 5 år. Projekterne udføres i tæt samarbejde med Naalakkersuisut og vidner om det stærke og tætte samarbejde mellem USA og Grønland, og med et fokus på, at dette skal være til gavn for den grønlandske befolkning.

I juni måned i år, besøgte Formanden for Naalakkersuisut og Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel, Canada, i forbindelse med grænsedragningsaftaler for maritime grænse mellem Grønland og Canada, samt en aftale vedrørende en deling af øen Tartupaluk. Den historiske aftale afslutter flere årtiers forhandlinger mellem Canada, Grønland og Danmark omkring grænsen mellem Grønland og Canada, og sender et vigtigt signal om, at det er muligt at løse grænsedragningskonflikter på en konstruktiv og fredelig måde. Det er forventningen at den nye aftale, kan blive en trædesten for øget samarbejde mellem Grønland og Canada, herunder mobilitet mellem Inuit.

Det er glædeligt, at Grønlands repræsentation i Beijing åbnede i november sidste år. Det er en milepæl i vores historie, at vi har etableret diplomatiske relationer til Folkerepublikken Kina. Det har været og er stadig særlig udfordrende, da Kina opretholder meget stramme Covid-19 restriktioner og nedlukninger af samfundet. Det er stadig ikke let at rejse ind eller ud af Kina. Vores erhvervsliv har også været udfordret på

eksporten. På trods af dette har repræsentationen i Beijing ydet en vigtig og anerkendende indsats på alle måder. Repræsentationen er i gang med at opbygge de relevante kontakter til myndigheder og samarbejdspartnere, og har fuld fokus på at promovere Grønland og vores eksport produkter. Vi ser frem til yderligere at udvikle vores forhold mellem Grønland og Kina.

Naalakkersuisut underskrev i september 2021 en Fælles Hensigtserklæring (Joint Declaration) med Island, hvor den forøgede samhandel, og genetableringen af de direkte flyforbindelser som et vigtigt skridt til at genetablere turismen samarbejdet ovenpå corona-krisen blev hilst velkomment. Samtidig blev vigtigheden af fællesforvaltningen af og samarbejdet om de delte fiskeressourcer i den fælles islandsk-grønlandske fiskerikommission understreget. Fælleserklæringens tilslutning til at påbegynde et mulighedsstudie om at en omfattende samarbejdsaftale, herunder på handelsområdet fik fornyet styrke i slutningen af april dette år, hvor den islandske statsminister Katrin Jakobsdottir og Formanden for Naalakkersuisut Múte B. Egede, under den islandske statsministers besøg i Nuuk, afgav en gensidig bekræftelse på ønsket om at indgå i en handelsaftale. Dette blev bekræftet i Reykjavik i oktober ved møde mellem Formanden for Naalakkersuisut og Islands Statsminister gennem en samarbejds erklæring (Declaration of Cooperation) som bl.a. omfatter handel, fiskeri, fornybar energi, turisme, landbrug og anlægsbyggeri.

Hvad gælder EU, så er EU's budget for perioden 2021 til 2027 som indeholder rammerne for vores partnerskab med EU blevet færdigforhandlet igennem en ny OLT-beslutning, som inkluderer "Grønlandsbeslutningen". Grønland kan forvente at modtage omtrent 1,7 mia. DKK til og med 2027 fra EU. Det er et udtryk for et stærkt partnerskab i mellem EU og Grønland, og viser, at EU prioriterer sin tilstedeværelse i Grønland og Arktis. Som noget nyt vil 10 % af midlerne tilgå nye sektorer under hovedskriften "grøn vækst" som vedvarende energi, forskning, klimaområdet og biodiversitet mens 90 % af midlerne fortsat vil tilgå uddannelsessektoren. Det er også glædeligt, at Europa-Kommissionen har godkendt at åbne et EU-kontor i Nuuk, som vil være med til at knytte tættere samarbejdsrelationer, og endnu et bevis for at vores tætteste samarbejdspartnere har repræsentationer i vort land.

Naalakkersuisut har lige haft en embedsmandsdelegation til møde med USA i Portland, Maine, under Joint Committee-samarbejdet. Formålet med Joint Committee-møderne er, at styrke samhandel med USA i den næstkommende tid. Naalakkersuisut prioriterer fortsat styrkelse af Grønlands selvstændige ageren. Vi ønsker at styrke samhandel med allierede og ligesindede partnere. På den måde vil vi sikre en mere diversificeret økonomi.

Arbejdet med Grønlands kommende Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitiske Strategi skrider fremad. Vi har haft runder med partierne, og vi forventer at indbyde partierne til en møderunde mere under Inatsisartuts samling.

Med disse ord overlader Naalakkersuisut den udenrigspolitiske redegørelse til Inatsisartuts velvillige behandling.